

700
Видання Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника
№ 20, квітень-травень 2010

УНІВЕРСИТЕТ

Читайте в номері

ст. 3 Портрети

О. А. Устенко

ст. 4-5 Вісті профспілкового комітету

ст. 6 Студентське самоврядування

Інтерв'ю з новообраним головою студентського профкому

ст. 7 Дискусії молодих політологів

ст. 8-9 Технології навперейми з часом

„Код” Федорука,
або Про дистанційну освіту, медичний паспорт і українську „крапку” на Елісейських Полях!

ст. 10 Діти часів сталінських репресій

ст. 11 До Дня Матері

За матеріалами газети “Жіноча доля”

ст. 12 Зустріч із завжди молодим

та незмінно талановитим
Юрієм Андруховичем

ст. 13 Nota Bene

Презентація літературного збірника

ст. 13 Світлій пам'яті

Галини Хоткевич

ст. 14 До дня народження

В. Стефаніка

ст. 15 Спорт

Весняні старты

ст. 16 Вернісаж

Творчий доробок п. Михайла Литкана

Шановні ветерани!

Прийміть найщиріші вітання з прекрасним травневим святом!

День Перемоги довіку вписаний у нашу історію золотими літерами. Це свято, як і людська пам'ять, невіддільне часу. Суворі правда війни залишиться назавжди з нами як символ героїзму, високого патріотизму, непохитної віри та світлої надії нашого народу. Ми пам'ятаємо про загиблих і вклоняємося нашим ветеранам. Ветерани – це наше славне минуле. Піклуючись про них, ми забезпечуємо майбуття наших дітей. У ці святкові дні щиро бажаємо всім вам миру і щастя. Нехай у ваших родинх завжди панує благополуччя, здоров'я і добробут!

Ректорат Профком

Наш університет на колегії гідно представили ректор, член-кореспондент НАН України, доктор фізико-математичних наук, професор Богдан Остафійчук та проректор з навчальної роботи, професор Володимир Чобанюк.

У ході засідання Міністр освіти і науки Дмитро Табачник виступив з доповіддю про проблеми і перспективи розвитку сучасної вищої освіти: проаналізував переваги та недоліки ЗНО, доцільність державного замовлення як фактору економічного та соціального розвитку, ліцензування та акредитацію університетів. Як зазначив міністр: «Одним із найважливіших стратегічних завдань на сучасному етапі модернізації системи вищої освіти України є забезпечення якості

На розширеному засіданні колегії Міністерства освіти і науки України «Про підсумки діяльності вищих навчальних закладів у 2009 році та основні завдання на 2010 рік», що проходило 22 квітня в Харкові, було порушено актуальні питання про забезпечення якості освіти у вищих навчальних закладах, розвитку їх автономії, підвищення конкурентоспроможності української освіти, ліцензування та акредитації тощо.

підготовки фахівців на рівні міжнародних вимог. Запровадження основних положень Болонського процесу передбачає врахування національних підходів до організації навчання, змісту освіти, традицій у підготовці майбутніх фахівців з вищою освітою. Тому період з 2010 до 2020 року повинен стати ключовим у реалізації довго-

термінових стратегій щодо визнання вищої освіти України у європейському і світовому освітньому просторі». Обговоривши стан справ та перспективи розвитку вищої освіти, колегія ухвалила відповідне рішення.

Наталія Криворучко

ПОРТРЕТИ

1967 року ректором Івано-Франківського державного педагогічного інституту призначено кандидата економічних наук, доцента кафедри політекономії Дрогобицького педінституту Олександра Андрійовича Устенка. Мав він тоді 36 років і був наймолодшим ректором у колишньому Радянському Союзі.

Народився Олександр Устенко 17 жовтня 1930 року в м. Вінниця в родині службовця. У зв'язку зі службовою необхідністю його батьки змушені були переїжджати в різні міста України, тому малому Олександрові приходилося часто міняти навчальні заклади. У перший клас він пішов 1938 року в м.Ровеньки Ворошиловградської (тепер Луганської) області, а середню освіту закінчив 1949 року в м. Проскурів (тепер Хмельницький). Активно займався спортом і був чемпіоном Хмельницької області з бігу на 100 і 200 метрів. Після закінчення школи вступив на юридичний факультет Київського університету, закінчивши який 1954 року був направлений на роботу в Дрогобицький педінститут. Тут працює спершу викладачем основ державного радянського права та історії СРСР, пізніше – викладачем політекономії. 1962-1964 – аспірант кафедри політекономії Львівського університету ім. І. Франка. 1964 року захистив дисертацію на звання кандидата економічних наук. 1964-1967 – старший викладач, доцент кафедри політекономії Дрогобицького педінституту, комсорг інституту. 1967 року призначений ректором Івано-Франківського педінституту та обраний завідувачем кафедри політекономії. 1968 йому присвоєно звання професора цієї кафедри. Обирався депутатом обласної Ради депутатів трудящих, членом обкому КПРС, головою обласної організації товариства “Знання”, членом ЦК профспілки працівників освіти вищої школи та наукових установ. Нагороджений значками “Відмінник вищої школи СРСР”, “Відмінник освіти СРСР”, Ленінською ювілейною медаллю та орденом Трудового Червоного Прапора. У березні 1980 подав заяву про звільнення з посади ректора, у зв'язку з погіршенням стану здоров'я.

З 1984 року О. Устенко – ректор Тернопільського фінансово-економічного інституту (тепер Тернопільський національно-економічний університет), завідувач кафедри менеджменту, очолював раду ректорів міста. Депутат Верховної Ради України 4-го скликання. Нині – завідувач кафедри менеджменту філії Європейського університету в Тернополі. Автор понад 100 окремих наукових праць.

За період 13-річної діяльності Олександра Устенка на посаді ректора Івано-Франківського педінституту була проведена велика робота зі зміцнення та розширення матеріально-технічної, наукової і навчальної бази інституту, покращення житлово-комунального забезпечення студентів.

1968 року на історико-філологічному факультеті створено кафедри історії СРСР і загальної історії, а 1970 – кафедру теорії і методики піонерської та комсомольської роботи, які готували

спеціалістів-викладачів історії та суспільствознавства і методистів виховної роботи. 1972 року вперше на історичному факультеті захищено докторську дисертацію І. К. Васютою, а 1977 – П.С. Федорчаком. 1969 на філологічному факультеті від-

ділення широкого профілю “Українська мова і література, музика” та “Російська мова і література, історія” були замінені відділеннями “Українська мова і література” та “Російська мова і література”. 1967 року кафедри української мови і літератури та російської мови і літератури розділено на окремі кафедри мови і літератури та зарубіжної літератури. 1971 року на філологічному факультеті була введена спеціальність «Англійська мова». 1973 створена відповідна кафедра, а в наступному – «Іноземні мови». Створена міжфакультетська кафедра іноземних мов. 1975 року відкрито факультет іноземних мов, на якому 1976 створено кафедру німецької мови. 1971 на фізико-математичному факультеті на базі кафедри математики створено окрему кафедру математичного аналізу, а 1972 року на базі кафедри фізики – кафедру методики фізики і ТЗН. 1967 на музично-педагогічному факультеті на базі єдиної кафедри музики і співів створено дві – теорії, історії музики та гри на музичних інструментах і методики музичного виховання, співів та диригування. На факультеті виникла низка колективів художньої самодіяльності. 1968 року – вокально-інструментальний ансамбль “Верховинка”. 1969 – інструментальний квартет “Усмішка” та вокальний квартет “Легінь”. 1970 року почав виступати вокально-інструментальний ансамбль “Гуцулочки” і цього ж року вокально-інструментальний ансамбль “Опришки” дебютував на сцені Київського палацу “Україна”. 1978 року ансамблю “Ро-

синка” присвоєно звання народного. Усі вони представляли українське народне мистецтво за межами України.

1968 року почала діяти кафедра політичної економії, організатором якої і першим завідувачем став ректор інституту Олександр Устенко, а 1972 – кафедра історії КПРС. 1974 року від кафедри педагогіки і психології відокремилась кафедра теорії і методики піонерської та комсомольської роботи. 1977 року створена кафедра цивільної оборони і медичної підготовки. Цього ж року відкрито факультет підготовки і підвищення кваліфікації директорів шкіл та їх заступників. На факультеті проходили перепідготовку керівники шкіл з Волинської, Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Ровенської, Хмельницької, Тернопільської та Чернівецької областей. З 1980 на факультеті почала діяти кафедра наукових основ управління школою.

У вересні 1970 при педінституті було відкрито підготовче відділення. 1969 поблизу обласного центру на площі 10 га закладено науково-дослідне поле. Під керівництвом доцента З.Ю.Павлика тут проводилися експериментальні дослідження в галузі генетики, селекції та насінництва лукопасовищних трав. Згодом поле було перетворене в Державний дендрологічний парк “Дружба”, який входить до складу природно-заповідного фонду України і носить зараз ім'я його засновника З.Ю.Павлика. 1974 року спільно з профкомом Інституту нафти і газу при педінституті було організовано профілакторій “Здоров'я”. Одночасно в селищі Ворохта споруджується спортивно-оздоровчий табір “Карпати”, де щорічно оздоровлювалося понад 700 студентів. 1976 здано в експлуатацію студентський гуртожиток на 200 місць. У 1980 з нагоди 40-річчя інституту при ньому був відкритий Музей освіти Прикарпаття. У січні 1971 відповідно до постанови Ради Міністрів УРСР про відзначення 100-річчя з дня народження класика української літератури В.С. Стефаника Івано-Франківському державному педагогічному інституту присвоєно ім'я письменника. 1984 року на честь цієї події на фронтоні інституту встановлено художньо-меморіальну дошку (зараз зберігається в Музеї освіти Прикарпаття), 1995 у дворі Прикарпатського університету імені Василя Стефаника йому встановлено пам'ятник. Контингент студентів з 506 1967 року (з них 265 стаціонарного і 241 заочного навчання) виріс до 1000 1980 року (з них 548 стаціонарного навчання і 415 заочно-го). Збільшилась кількість викладачів інституту, їх науковий потенціал. Якщо 1967 року навчально-виховний процес вели 118 викладачів (з них 36 кандидатів наук, доцентів), то 1980 року було вже 224 (з них 78 кандидатів наук, доцентів і 9 докторів наук, професорів).

ПРОФКОМ ІНФОРМУЄ

СКЛАД НОВООБРАНОГО ПРОФКОМУ

Копчак Юрій Степанович – голова первинної профспілкової організації працівників Прикарпатського національного університету, доцент кафедри менеджменту й маркетингу.

Члени профспілкового комітету:

Алексєєва Валентина Станіславівна – начальник відділу постачання, голова профорганізації адмінгоспчастини;

Богуславська Тетяна Василівна, бухгалтер, голова профбюро працівників КСІ «Калина»;

Верста Оксана Михайлівна, доцент, голова профорганізації Інституту природничих наук;

Гуменюк Галина Михайлівна, доцент, голова профорганізації Інституту туризму;

Джочка Ірина Федорівна, доцент, голова профорганізації Інституту філології;

Казмерчук Анатолій Іванович, доцент, голова профорганізації факультету математики та інформатики;

Кочкін Ігор Тарасович, старший викладач, голова профорганізації Інституту історії і політології;

Кохан Наталія Василівна, доцент, голова профорганізації Юридичного інституту;

Левенець Людмила Петрівна, медсестра, голова профорганізації санаторію-профілакторію;

16 березня 2010 року відбулася звітно-виборна конференція первинної профспілкової організації працівників Прикарпатського національного університету, на якій було обрано нового голову нашої профспілки, а також затверджено новий склад профспілкового комітету. До вашої уваги надаємо перелік прізвищ голів профбюро структурних підрозділів – членів профкому.

Лилик Михайло Йосипович, директор студентського містечка, голова профорганізації загально-університетських служб;

Макарова Людмила Іванівна, доцент, голова профорганізації філософського факультету;

Масевич Любов Дмитрівна, викладач, голова проорганізації Коломийського педагогічного коледжу;

Мінцис Елла Євгенівна, асистент, голова профорганізації факультету іноземних мов;

Остафійчук Віталій Іванович, комендант навчального корпусу Інституту мистецтв і гуртожитку №6;

Петришин Роман Андрійович, доцент, голова профорганізації Педагогічного інституту;

Петрів Ольга Петрівна, викладач, голова профбюро Коломийського коледжу;

Поліщук Володимир Павлович, старший викладач, заступник голови профбюро працівників Інституту мистецтв;

Прокопів Володимир Ва-

сильович, доцент, голова профорганізації фізико-технічного факультету;

Пташник Галина Романівна, голова профбюро працівників гуртожитків;

Пташник Юрій Володимирович, асистент, голова профбюро кафедри іноземних мов;

Рихлюк Сергій Павлович, ст. викладач, голова профорганізації факультету фізвиховання і спорту;

Сарабай Богдана Василівна, асистент, голова профорганізації кафедри фізичного виховання;

Удуд Оксана В'ячеславівна, методист, голова профорганізації Центру інформаційних технологій;

Цюпа Оксана Петрівна, ст. викладач, голова профорганізації економічного факультету;

Шевчук Ірина Іванівна, зав. відділенням, голова профорганізації Наукової бібліотеки;

Шпільчак Володимир Антонович, доцент, голова профорганізації Інституту мистецтв.

ВІСТІ ПРОФСІЛКОВОГО КОМІТЕТУ

29 березня 2010 року було проведено перше засідання новообраного складу профспілкового комітету. В роботі профкому взяло участь 24 члени профкому з 27 затверджених звітно-виборною конференцією, яка проходила 16 березня цього року, і про яку йшлося в попередньому номері нашого вузівського видання «Університет».

В основному на засіданні вирішувалися організаційні питання, такі як створення комісії профкому і обрання їх голів, обрання секретаря засідань профспілкового комітету та обрання уповноваженого профкому з охорони праці. Однак, вже на першому засіданні вирішувалися й нагальні питання. Так, було вирішено питання про члена комісії з соціального страхування у зв'язку зі змінами в складі профкому. Профспілковий комітет вирішив звернутися з листом до ректора університету Остафійчука Богдана Костянтиновича щодо видання наказу про ввід до складу цієї комісії новообраного голови профкому, а це важливо, оскільки комісія з соціального страхування працює над питаннями оплати лікарняних листків, а також вирішує проблеми наповнення студентами університетського санаторію-профілакторію і питання щодо путівок на санаторно-курортне лікування наших працівників.

У ході роботи першого засідання новообраного складу профспілкового комітету було обговорено і прийнято до

виконання запропонований головою профкому Копчаком Юрієм Степановичем план роботи університетської профорганізації на квітень-червень поточного року.

Також на зібранні профспілкового комітету було розглянуто заяви працівників нашого університету щодо надання їм матеріальної допомоги у зв'язку з їх скрутним матеріальним становищем.

Традиційно, голови профбюро структурних підрозділів представили до розгляду профкому подання про заохочення профспілкових активістів та ювілярів.

30 березня голова профкому виступив на вченій раді університету з доповіддю про стан оздоровлення працівників і членів їх сімей.

У доповіді було відзначено, що особливу увагу профком щорічно приділяв дитячому оздоровленню. 2006 року університетський оздоровчий комплекс «Смерічка» був переможцем Всеукраїнського огляду-конкурсу на кращу організацію оздоровлення дітей. Наша профспілкова організація значно здешевлює вартість путівок у «Смерічку». За п'ять років нам вдалося оздоровити 487 дітей працівників університету. Було задоволено практично всі заяви від членів профспілки на виділення пільгових дитячих оздоровчих путівок. Бувало й таке, що мати відмовлялася брати путівку, бо не мала грошей, а ми її здешевлювали за рахунок профспілко-

вих коштів, надавали матеріальну допомогу матері, а дитина їхала відпочивати.

Погано, що Фонд державного соціального страхування з тимчасової втрати працездатності з минулого року різко обмежив кількість пільгових дитячих оздоровчих путівок. Вона є мізерною. Так, літом 2009 року університет отримав від цього фонду тільки 16 дитячих путівок. Водночас, профспілковий комітет у поточному році зробить все можливе для того, щоб оздоровити більше працівників та їх дітей.

22 квітня відбулося засідання Президії обласного комітету профспілки працівників освіти за участі новообраного голови університетської профспілкової організації Копчака Юрія Степановича. На засіданні було порушено питання про роботу профорганізації щодо підготовки і забезпечення оздоровлення та відпочинку дітей освітян улітку 2010 року, про роботу профорганізації щодо вирішення соціально-економічних проблем працівників освіти, а також організації роботи профспілки освітян 2010-2015 рр.

На виконання Указу Президента України від 18.08.2006 р. №685/2006 «Про День охорони праці», який в Україні відзначають щорічно 28 квітня (у Всесвітній день охорони праці) в університеті щорічно оголошується тиждень охорони праці, під час якого підбивають підсумки і розробляють заходи щодо усунення недоліків з охорони праці. Не став винятком і поточний рік.

За 2009 рік службою охорони праці в університеті разом з профспілковою організацією здійснено ряд заходів з охорони праці:

- проведено чергове навчання й атестацію посадових осіб університету з видачею посвідчень;
- упроваджено систему управління охороною праці;
- проведено перегляд діючих інструкцій з охорони праці а також розроблено і впроваджено нові інструкції на нове обладнання, нові роботи;
- проведено атестацію робочих місць, у результаті якої встановлено пільги працівникам, робота яких пов'язана зі шкідливими і небезпечними умовами праці та особливим характером праці;
- усі структурні підрозділи щороку забезпечують медичними аптечками, а працівників частково спеододатом;
- розроблено і введено програми стажування працівників робітничих професій;
- усі структурні підрозділи забезпечено журналами реєстрації інструктажів з охорони праці;

В університеті також розміщено скриньки для пропозицій щодо покращення умов праці, на засіданні профспілкового комітету піднято питання стану охорони праці.

Як уже зазначалося, на першому

ПЕРСПЕКТИВИ В РОБОТІ ПРОФСПІЛКОВОГО КОМІТЕТУ

засіданні було прийнято план роботи профспілкового комітету нашого університету. В ньому окреслено ключові питання і намічено шляхи вирішення нагальних завдань профкому, що виникають у процесі роботи.

В університеті працює здоров'я пункт, у якому послуги надають лікарі першої поліклініки міста. Тому голова профкому Копчак Юрій Степанович порушив питання про більш інтенсивне використання можливостей університетського здоров'я пункту і університетського санаторію-профілакторію «Здоров'я» нашими працівниками. Він наголосив на тому, що ще за попереднього складу профспілкового комітету було закуплено для потреб працівників дві дошки Євмінова, а також тонометри. Тому є об'єктивна необхідність проінформувати про це працівників університету з метою використання ними можливості покращити своє здоров'я в санаторії-профілакторії, зокрема тими працівниками, які мають проблеми з хребтом. Крім того, голова профкому наголосив про те, що багато наших працівників мають так звану «сидячу» роботу, а тому в них є потреба профілактики хребта, що є можливим завдяки придбаному профкомом обладнанню та наявності в санаторії-профілакторії професійного масажиста. З цією метою було призначено відповідальною від профкому медсестру університетського санаторію-профілакторію Левенець Людмилу Петрівну.

Не оминули в прийнятому плані й підготовку до літнього оздоровлення членів профспілки та їх дітей. Задля цього було вирішено вивести це питання для детального обговорення на наступному засіданні профкому, а голова профспілкового комітету зазначив, що візьме на особистий контроль проблему. В рамках підготовки до літнього оздоровлення працівників університету і членів їх сімей буде організовано допомогу в підготовці університетського спортивно-оздоровчого комплексу «Смерічка» до літнього оздоровчого сезону 2010 року.

Присмню, що цього року буде продовжено практику організації літніх відпочинкових культурологічних поїздок з використанням профспілкового автобуса та коштів профкому на оплату пального для цих заходів.

Варто відзначити, що працівники нашого університету позитивно оцінили такі літні відпочинкові поїздки, оскільки багато з них вперше побували в таких історичних місцях (Кам'янець-Подільський, Хотин, замки «Золотої Підкови», Львів та ін.). Тому цього року профком знову чекає на вас, шановні наші працівники.

До нас наближається велике свято – День перемоги, а тому профспілковим комітетом заплановано на сьоме травня захід з відзначення цього свята.

Профспілкова організація планує організувати урочисту зустріч з ветеранами й учасниками війни, які працюють чи колись працювали в нашому університеті і внесли вклад не лише у велику перемогу, але й у побудову і розвиток нашої Альма-матер. Такий захід також уже став доброю традицією в роботі нашої профспілкової організації. Ветерани з нетерпінням чекають дзвінка від профкому з запрошенням на свято, а ми вважаємо своїм обов'язком віддати шану цим людям за їх героїчну боротьбу.

План роботи передбачає організацію у травні спортивних змагань, які ми намітили провести спільно зі спортивним клубом та профорганізацією факультету фізичного виховання, очолюваною Рихлюком Сергієм Павловичем. Передбачено планом роботи на квітень-червень поточного року й відзначення ювілярів серед працівників університету. З цією метою профком уже отримує подання від голів профорганізації структурних підрозділів.

Отож роботи намічено чимало, а тому до неї було залучено практично весь склад профспілкового комітету, кожен отримав своє завдання.

Матеріали підготував Микола Поп'юк

НОВИНИ

21-23 квітня в Прикарпатському національному університеті відбулася *Всеукраїнська студентська олімпіада з російської мови і літератури*. В ній взяли участь 40 студентів з 20 вишів України.

Олімпіада проходила протягом двох днів. Перший – традиційно виконання конкурсних завдань з літератури та мови, а другий – захист наукових робіт. Третій день було відведено на екскурсію по рідному краю.

Завдання складалися з трьох розділів. Перший розділ – перевірка літературної ерудиції. Другий – це теоретичне завдання (здійснити порівняльно-типологічний аналіз двох текстів) і третій – творча робота, написання есе на тему новачі А. П. Чехова як творця п'єси «Чайка».

Підготовка студентів була досить нерівномірною. Так, студенти Донецького, Одеського, Маріупольського, Івано-Франківського, Луганського набрали більше 20 балів із 40 можливих за виконання конкурсних робіт з літератури, в той час як студенти Криворізького, Ніжинського, Львівського - 5 і нижче балів.

Наукові роботи студентів відзначалися підготовленістю та різноманітністю тем. Був відчутний різний рівень літературознавчої школи тих університетів, з яких приїхали студенти. Чудову філологічну ерудицію та володіння науковими методами дослідження (структуральний, рецептивна естетика, інтертекстуальний, компаративний) показали студенти Донецького, Одеського, Прикарпатського, Запорізького та Чернівецького університетів. Найкращою була визначена доповідь з літератури студента Одеського університету Остапенка Сергія Володимировича.

Представниця нашого вишу – Семанюк Марта Валеріївна посіла третє місце, яке вона розділила зі студенткою Харківського національного університету ім. В. Каразіна Шиман Дарією Володимирівною.

22-23 квітня відбувся семінар студентів і молодих науковців за участю американських стипендіатів Програми імені Фулбрайта. Програма імені Фулбрайта – це найстаріша і найбільш відома у світі програма наукових обмінів. Вона працює з 1946 року, в даний час – у 155 країнах світу. Спільними зусиллями з науковими спільнотами інших країн США створили програму, за якою науковці, студенти та громадські діячі мають змогу побувати в Америці, а американці – в інших країнах світу. Понад 600 українських науковців провели наукове дослідження або отримали ступінь магістра в США і понад 400 американців займалися дослідницькою та викладацькою діяльністю в Україні.

29 квітня відбулася презентація нової книги «Троянда ритуального болю» доцента кафедри української літератури, лауреата багатьох національних літературних премій Степана Процюка.

Книга присвячена життю і творчості одного з найталановитіших українських письменників — Василя Стефаника.

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ

У профкомі студентів командний дух

Головою профкому студентів нещодавно було обрано Сергія Гаєвського, однак його особистість вже добре відома в університеті. Тож наша з ним бесіда йде не про плани, а реальне бачення лідера в цій громадській структурі та використання її можливостей сповна як для розвитку громадської ініціативи, так і задоволення інтересів та потреб студентів.

- Якою Ти бачиш роль профспілки у студентському самоврядуванні?

- Щоб дати правильно відповідь на це питання, важливо не переоцінити її значення. Ми звикли вважати, що основним завданням профспілки є соціальний захист студентів, такий як матеріальні допомоги, путівки в профілакторії, путівки на оздоровлення, пільгове харчування, дискотеки, походи в кіно. Крім того, активна співпраця з кінотеатрами, нічними клубами нашого міста, філармонією в контексті надання знижок нашому університету також є хорошою і усталеною традицією для нас.

Так, ми активно співпрацюємо з кінотеатром «Люм'єр»: якщо в них квитки 25 гривень, то в нас ця ціна варіює від 10 до 15. Про відмінність у ціні судити самі. Наразі в нас є домовленість зі швейним підприємством «Pet Tex», за якою нашим студентам надають знижку на купівлю та пошиття чоловічих костюмів.

- **Будь ласка, конкретніше про соціальні допомоги, путівки тощо: як відбувається їх розподіл?**

- В університеті навчається 89 сиріт, 160 інвалідів, а також близько тридцяти чорнобильців. Ми тісно співпрацюємо з виховним відділом, приймальною комісією, деканатами факультетів – відслідковуємо студентів-сиріт, студентів-чорнобильців, інвалідів та допомагаємо їм у оформленні стипендій. Студентам-сиротам кожного року даємо можливість оздоровитися на березі Чорного моря. Студенти-інваліди пишуть заяву на оздоровлення чи лікування, а ми через реабілітаційні центри України здійснюємо їхні бажання. Іноді

це буває 100-відсоткове покриття, однак, через обмеженість бюджету, допомога варіює в ціні, яку ставить центр. Багатодітним та малозабезпеченим надають талони на харчування і матеріальну допомогу.

- Чи існує ліміт у наданні такої допомоги?

- Існує черга. І залежно від неї варіює лімітація. Але якщо студент напише заяву на допомогу у зв'язку з тяжким матеріальним становищем – це може бути одна сума. Якщо ж заява буде у зв'язку з інвалідністю, втра-

тою годувальника – зовсім інша. Якщо в студента виникла важка безвихідна ситуація і йому негайно потрібні гроші, то черга може і посуватися. Так, на даний момент студентці Інституту туризму на операцію потрібно 50 тисяч гривень. Оскільки ми не і покрити навіть десяту частину необхідної суми, то вдаємося до альтернативних шляхів, коли кожен профорг намагається донести інформацію на факультет, і вже в міру розуміння у кожній групі збирають кошти. На жаль, профспілка не завжди може допомогти матеріально, оскільки обмеженим є бюджет. Та, незважаючи на труднощі, ми спільно намагаємось вирішувати такі питання.

- Які у вас стосунки з керівництвом університету?

- Керівництво університету, зокрема п. ректор, завжди йде нам назустріч, прагне підтримати, підказати і допомогти.

У нас є повне сприяння студентам у разі переведення на державну форму навчання. Мова йде про студентів, які не мо-

жуть оплачувати своє навчання, але вони є відмінниками. Якщо наявні вільні місця на факультеті, то є змога перевести на державну форму навчання. Це відбувається не в усіх випадках, але ми робимо все, щоб допомогти якомога більшій кількості студентів.

- **Перефразовуючи відомий вислів з Біблії, скажемо: не одними матеріальними допомогам...** Щоб не подумати, що профком – це благодійна організація...

- Так, це не єдине, чим займається профком. Ми займаємось культурно-масовою, спортивною, оздоровчою роботою, організацією КВВ. У нас є проект студентських команд «Вибух сміху». Цього року на якісно вищому рівні проходив проект «Кохання з першого погляду», до участі в якому ми залучили курсантів Прикарпатського юридичного інституту Львівського державного університету внутрішніх справ.

Вперше за всю історію університету організовано «Новорічний вогник Прикарпатського національного університету». Ми всім колективом святкували переддень Нового року. Щодо спортивної роботи, то ми спільно зі Спортивним клубом організуємо турніри з армреслінгу, волейболу. Чемпіонат футболу на кубок профкому студентів ще відбудеться. Вже підготували призи, серед яких форма, кубки, медалі.

Профкомом студентів було ініційовано створення ряду гуртків для непрофільних факультетів, зокрема на фізико-технічному факультеті, в Інституті історії і політології. Створено гуртки бальних танців та хіп-хопу. Ми залучаємо найкращих студентів з Інституту мистецтв, які діляться досвідом, вчать інших, здобуваючи при цьому і власний досвід. На жаль, гуртки не є безкоштовними. Ми можемо допомогти тим студентам, котрі дійсно хочуть їх відвідувати, але не мають коштів на оплату.

У травні відбудеться конкурс «Міс Прикарпатський університет». Крім того, 13 квітня плануємо організувати «Вибух сміху» на кубок профкому та інтелектуальну гру «Що? Де? Коли?».

- Перед тим, як прийти на інтерв'ю, запитувала студентів про їхні інтереси. Часто порушувалося таке питання: чи будуть організувати поїздки за межі міста чи за кордон?

- Звичайно, що будуть! Зовсім недавно наші студенти брали участь у поїздки в Польщу. У травні плануємо повторну поїздку туди ж. Можливо, маршрут і зміниться, це може бути Прага. Також організуємо поїздки по Україні. Це і Уманський дендропарк, і замки Львівщини. Плануємо поїздки в замки Закарпаття. Думаю, новий навчальний рік почнемо саме з цієї поїздки.

Замість довідки

Сергій Гаєвський. Народився в Івано-Франківську 3 липня 1989 року. Навчався у СЗШ №1 (з поглибленим вивченням англійської мови). Вступив у Прикарпатський національний університет. Вже на I курсі студенти обрали старостою групи. Оскільки на той час ще чітко не розмежувались обов'язки старости і профорга, то паралельно виконував і обов'язки профорга групи. Наприкінці першого курсу, в березні, він – голова студентів факультету. З четвертого курсу – інструктор у профкомі студентів. Крім того, у Сергія за плечима немалий досвід участі в роботі конференцій: міських, обласних, республіканських та за кордоном. У Швеції навчався у весняній школі принципів вільного суспільства. В Естонії був спостерігачем на виборах до Європарламенту. Він активний учасник міжнародних і всеукраїнських конференцій, спрямованих на співпрацю України та Європи, з питань євроінтеграції, умов, можливостей та реалій вступу України до Євросоюзу, про роль студентських організацій у суспільстві, студентського самоврядування у виш.

- Які ще проекти, заходи планує організувати профспілковий комітет?
- Наразі розробляється такий проект, як молодіжне телебачення. Власне, ідея виникла ще 2007 року, однак нова справа потребує доброї розробки. Поки що це на рівні домовленостей зі спонсорами.

Також ми плануємо створити спортивний майданчик на території студентського містечка на базі 1, 3 і 5 гуртожитків. На них студенти матимуть змогу грати у футбол, волейбол, баскетбол та займатимуться іншими видами спорту. Плануємо облаштувати і зону відпочинку біля 5 гуртожитку.

- А чи планується покращення житлово-побутових умов у гуртожитках?

- Проблеми відомі. Певна річ, дуже просто жити в гуртожитку, коли незадовільний санітарний стан і на кухні не працюють плити (на двох з них діє лише 2 камфорки, тому й створюються черги), ліфти (один ліфтер не встигає ремонтувати ліфти у трьох гуртожитках) тощо. Наразі ми працюємо над вирішенням цих проблем.

А в новому навчальному році плануємо навіть провести конкурс на кращий гуртожиток, за результатами якого обладнаємо в переможному гуртожитку кімнати відпочинку з телевізором, м'якими меблями. Також у планах є обладнання тренажерної зали в п'ятому гуртожитку. Варто звернути увагу на те, що в ранзі проблеми опинилися поведінка самих студентів.

- Як ви плануєте її вирішувати?

- Щомісяця, а за потреби і щотижня, ми вже здійснюємо рейди перевірки в гуртожитках. Такі проблеми спостерігаються у гуртожитках №№3 і 5. Студенти повинні дотримуватись правил внутрішнього розпорядку. А ми, як організація, яка дбає про студентів, повинні допомагати їм у виконанні.

- Як ви координуєте роботу членів профспілки, чи мають вони якісь пільги?

- У нас діє чітка структура – це профорги інститутів. Кожного понеділка у нас відбуваються збори. Профорг кожного факультету має можливість лобувати інтереси свого факультету.

З нового навчального року плануємо забезпечити всіх членів профспілки членськими квитками, тоді члени профспілки матимуть можливість отримувати різні пільги. Також роздамо профоргам щоденники та посадові інструкції, де вони зможуть знайти зразки заяв і збірку законів,

потрібних для роботи кожному профоргу.
- Ти – новий голова профкому. Хоча працював у команді, але статус у тебе змінився. Ти будеш повністю змінювати команду, чи лише плануєш оновити? І якими принципами роботи плануєш послуговуватися? На яких засадах працюєш зі своєю командою?

- Команда в нас дуже хороша. Звичайно, з часом вона повинна оновлюватися. Думаю, з нового року будуть зміни, тому що частина команди закінчує університет.

Не можу сказати, що в студпрофкомі лише ділові стосунки, існують і неформальні. Пам'ятаємо, що ми є студентами, друзями, але робота залишається роботою. У нас є статут і обов'язки, тому ми повинні працювати і працювати задля блага студентів. А дружба – це один з невід'ємних елементів, на які потрібно покладатися в роботі.

- Яким бачиш майбутнє на цій посаді?

- Майбутнє бачу тривалим. Доведеться багато працювати, щоб студенти відчули покращення свого життя. На це буде спрямована вся робота. Розумію, що легких шляхів не буває, тому й очікую на важку, проте цікаву працю за підтримки та активної взаємодії з командою профоргів. І, звичайно, головна мета – покращення життя студентів.

Зважаючи на те, що Сергій давав перше у своєму житті інтерв'ю, протягом нашої розмови члени його команди підходили або телефонували, щось підказували, нагадували, наштотували на думку. Видно, що в колективі складаються сприятливі для креативної праці стосунки.

Зворушливо виглядає, коли людина, котра тільки-но зайняла посаду, зовсім не каже: «Я зробив...», «Я налагодив...» Натомість самовіддано говорить про напруження цілої команди. Побажасмо, щоб саме ця якість зберег за час свого перебування на посаді голови профкому Сергія.

Успіхів та натхнення йому і його команді!

Наталія Криворучко

Дискусії молодих політологів

Дискусії були як бої – запальними. Інститут історії і політології спільно з Прикарпатським центром політичних та євроінтеграційних досліджень провів науково-практичну конференцію «Політична реформа як чинник демократичного розвитку українського суспільства». У роботі конференції взяли участь студенти, аспіранти, викладачі кафедри політології.

Варто зазначити, що до організації конференції долучились і самі студенти на чолі зі студенткою 5 курсу Лілією Стефінів. Учасників конференції привітали кандидат політичних наук, доцент Михайло Москалюк та кандидат історичних наук, доцент Валерій Штерн.

Пленарні засідання провів Валерій Штерн і співробітниця Прикарпатського центру політичних та євроінтеграційних досліджень Ольга Боринська. А секційні засідання відбувались під керівництвом старшокурсників Євгена Касапа та Василя Кедика. Робота виявилась цікавою, а дискусія запальною.

Учасники роздумували над важливими проблемами сучасного суспільства, формування його на якісно нових демократичних засадах розвитку, намагались передбачити шляхи подальшого руху нашої держави, здійснення політичних перетворень тощо. Особливо цікавою виявилась доповідь аспірантки Жанни Дутчак про роль опозиції у взаємовідносинах із владою. Обґрунтовано доцільність опозиційної діяльності в Україні на паритетних, правових засадах із провладною партією та висловлено модель ідеальної опозиції для України. Хвилю емоцій викликав виступ студента 5 курсу Василя Кедика, який наслідився на власний політичний прогноз режиму в Україні після президентських виборів 2010 року. Аудиторія вибухнула: як справжні політологи старшокурсники критично оцінили прогноз Василя, висловили власні припущення щодо перспектив розвитку політичного режиму в Україні.

На завершення конференції Валерій Штерн висловив думку, що будь-які реформи вимагають перевірки часом і завжди потребують зваженого підходу до нових перетворень, які нарізні в суспільстві. Нині, вважає він, відбувається «зміна епохи», що повинна мати вираження у зміні цінностей, ідеалів та способів мислення, підвищення рівня політичної освіченості та культури громадянського суспільства.

Наталія Криворучко

Замість довідки

Свого співрозмовника я знаю не мало й не багато – 1 рік. Позналилися ми на «Школі лідерів» Молодіжної державної адміністрації. Цікавий, запальний, непосидючий, активний, він постійно займався організацією показу різноманітних психологічних, розвиваючих, документальних фільмів для молодих лідерів Прикарпаття. Протягом року, напевно, не тільки мені доводилося бачити Сергія в постійному русі: чи то студпрофком організує караоке, чи новорічний вогник, чи конкурс краси – усюди він на першому плані. Але не тільки на першому. Можливо, це зараз і не має значення, однак один зовсім випадковий епізод запам'ятався мені надовго. Вранці після «Новорічного вогника», коли увесь університет ще досипав солодким сном, кілька хлопців на чолі з моїм співрозмовником розставляли все на свої місця: відносили стільці, посуд, який вони напередодні позичали в студкафе «Гаудеамус». Відповідальність, відданість своїй справі та доведення її до логічного кінця – ось далеко не повний перелік тих рис характеру Сергія, котрі можна спостерігти, співпрацюючи з ним. Тому не вельми здивувалася, коли почула про обрання його на посаду голови профкому студентів.

„Код” Федорука,
або Про дистанційну освіту, медичний паспорт
і українську „крапку” на Елисейських Полях!

Технології навперейми з часом

Але це лише одна зі сфер, у якій реалізує себе вчений. Фізик-інформатик за освітою, Павло Федорук пройшов у стінах Прикарпатського університету шлях від студента до доктора наук. Учень ректора Богдана Остафійчука, за сприяння керівництва закладом став тут і першопрохідником у становленні та розвитку Інтернет-мереж на теренах області. І дотепер великий сегмент покриття Івано-Франківщини „глобальною павутиною” забезпечує саме університетський Центр інформаційних технологій, яким він керує. Звичайно ж, якісним високошвидкісним Інтернетом забезпечений, насамперед, сам навчальний заклад. Центр «народив» і взяв під своє крило й видавничу діяльність як університетських авторів, так і сторонніх замовників: „Плай” нині демонструє високі стандарти поліграфії і заробляє на ній. Інше. Влада краю торік офіційно інформувала громадськість через ЗМІ, що Івано-Франківщина експериментально, як базова область, запроваджує в себе індивідуальний електронний медичний паспорт для кожного громадянина з тим, щоб у перспективі передати цей досвід іншим областям України. Розробка цієї ідеї, як виявилось, також належить Павлу Федоруку. І зовсім інша історія, що цей науковець причетний до резонансної (у виконанні художника Романа Бончука) „Мегаісторії” України, і до задуманої автором мистецької (яка, можна сподіватися, пе-

Поки політичні терези – бути чи не бути Україні членом Євросоюзу – ще хитаються не на нашу користь. Своїм інтелектом українці вже давно інтегровані там. Німеччина, Італія, Велика Британія, а також Америка, Японія, Китай... серйозно зацікавилися розробками адаптивних систем дистанційного навчання на базі інтелектуальних Інтернет технологій прикарпатського науковця Павла Федорука. 37-річний доктор технічних наук, стипендіат Кабінету Міністрів України, член-кореспондент Академії наук України, директор Центру інформаційних технологій Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на міжнародному рівні зараз вважається одним з найкомпетентніших спеціалістів у цій галузі. Він завідує секцією дистанційної освіти та є членом міжнародного комітету рефері з оцінки робіт молодих учених світу і розробок у цій галузі.

ревершить „квадрат Малевича”) „крапки” на Елисейських Полях...

Про новачі і любов до невиданщини – у розмові з ученим

„Минув час, коли один раз отриманий диплом робить спеціаліста конкурентноспроможним на ринку праці”

– Павле Івановичу, Вас назвали „Винахідником року – 2009”, а зовсім недавно, на початку 2010, Ви захистили докторську дисертацію, з чим вітаємо. Чимало із напрацювань, як і тема докторської роботи, стосуються впровадження дистанційної освіти. Чим зацікавила Вас ця галузь? Де вже мають чи можуть мати практичне застосування здійснені розробки?

– Якщо коротко, то пропоновані технології дозволяють забезпечити безперервний процес навчання та про-

Наша програма „розпізнає” інтелектуальні можливості того, хто вчиться, „складає портрет”, відтак пропонує індивідуальний підхід.

– адаптивними системами дистанційного навчання і контролю знань на базі інтелектуальних Інтернет-технологій, які, власне, і дістали світовий резонанс. Новизна та велика перевага пропонованих нами систем й у тому, що вони дають можливість організувати індивідуалізоване навчання – або пришвидшувати, або уповільнювати його. Адже навчаються люди з різними можливостями засвоєння матеріалу, з різними базовими знаннями. Наша програма „розпізнає” інтелектуальні можливості того, хто вчиться, „складає портрет”, відтак пропонує індивідуальний підхід.

Сьогодні знання змінюються настільки швидко, що отримати один раз диплом і потім бути конкурентним усе життя на ринку праці неможливо, треба постійно самовдосконалюватися, підвищувати

кваліфікацію. Витрачати час і кошти, відриватися від роботи не завжди виходить. Дуже

багато державних і приватних структур співпрацюють з нами, фінансують дистанційне навчання, позаяк зацікавлені в цьому. Скажімо, ми розробили спеціальну систему, яка в них функціонує, для Центру підвищення кваліфікації держслужбовців, у яких виявилася проблема неперервної освіти, адже змінюється законодавча база, кадри, і так відбувається не тільки в цій сфері.

Інше. Підкреслю, що великим сегментом нашого навчання є організація якісного та об’єктивного

(відтак і прозорого) контролю знань у вигляді тестувань, які зараз активно обговорюються. А Прикарпатський національний університет увів цю форму визначення рівня знань для своїх абітурієнтів ще з 2005 року.

– Чи варто вести дискусію на предмет конкурентноспроможності на ринку праці тих, хто вчився очно, заочно, з тими, хто вчився тільки дистанційно? Тим більше, знаючи студентську „винахідливість”, якщо все буде „за кадром”?

– Зауважу, що хоча деякими вищими навчальними закладами України вже дійсно почала декларуватися можливість дистанційного навчання через Інтернет, але, насправді, вони дещо лукавлять. В Україні ще не узаконена видача дипломів такої форми навчання. Тому не варто „купуватися”. Дистанційна освіта в нас існує як варіант використання для очного та заочного навчання. Ми говоримо також про можливість доступу до навчального контенту через Інтернет усіма, а також про забезпечення контролю і самоконтролю знань. Це не є те навчання, яким ми хочемо замінити процес, що відбувається

Не треба „купуватися”: в Україні „дистанційний” диплом ще не узаконений.

в стінах університету. Ці методи і технології дозволяють підняти навчання на якісно новий рівень, передбачити участь у навчальному процесі паралельно з іншими формами діяльності, у зручний час і в зручній формі. У ньому можуть брати участь люди з обмеженими можливостями, і це гуманно.

Але я не виключаю, що з часом дистанційна форма навчання в Україні також дістане законодавче оформлення. Тоді й подискутуємо.

– Якими є світові тенденції щодо такої форми освіти, адже Ви безпосередньо задіяні в цьому процесі?

– Коли мене запрошували до членства у міжнародному комітеті з проблематики дистанційної освіти, то враховувалася велика кількість моїх авторських розробок і публікацій у різних наукових виданнях, також участь у міжнародних конференціях, де я презентував

напрацювання в цій галузі. На сьогодні найпотужніше галузь дистанційного навчання поставлена в Америці, де річний оборот у цьому напрямку складає 10 млрд. доларів. Дещо поступаються їй Японія, Німеччина, Італія, Велика Британія. В Україні дистанційна освіта також стає дедалі витребуванішою. У близько 14 різних вищих навчальних закладах України налагоджена тією чи іншою мірою наша система, і впровадження ці відбувалися на рівні захищених авторськими свідоцтвами технологій.

Зараз працюємо над кількома новими (бюджетним і госпрозрахунковим) проектами. Разом з Інститутом туризму університету коштом Європейського Союзу (у проекті беруть участь кілька країн) упроваджуємо систему дистанційних курсів для підвищення кваліфікації працівників галузі туризму, чим інтегруємо наш регіон до участі у „Євро-2012”.

– Питання запровадження індивідуального електронного паспорта для людини, як медаль – має два боки. Він сприятиме медикам краще знати загальний стан пацієнта, знати, як діяти в екстрених випадках, але ж де гарантія конфіденційності інформації, маніпуляції нею, навіть „торгу” на рівні політики?

– Медичним паспортом ми займаємося разом з кафедрою медичної інформатики Національної медичної академії післядипломної освіти ім. Шупика. Чотири роки тому розроблена ця концепція. І зараз відбувається

Івано-Франківськ, як виявилось, єдине місто в Україні, де створена інформаційна медична мережа, яка через оптоволоконні лінії об’єднує всі медичні заклади нашого міста...

впровадження цього пілотного проекту на рівні області. Чому нашої? Івано-Франківськ, як виявилось, єдине місто в Україні, де створена інформаційна медична мережа, яка через оптоволоконні лінії об’єднує всі медичні заклади нашого міста, і через створені локальні мережі в цих закладах відбувається якісний та ефективний обмін інформацією в цьому медичному просторі. Медичний паспорт передбачає збір

інформації від народження людини і протягом усього її життя: аналізи, знімки, лікарські висновки збирають на медичному сервері. Вони є доступними тільки тим людям, які повинні мати до них доступ: вузьким фахівцям і тільки до своєї ділянки інформації. Передбачена конфіденційність. Над цим ми працюємо з департаментом Служби безпеки України. Кожен у перспективі, той хто буде включений як клієнт цієї програми, буде мати власний електронний паспорт на носії у вигляді флешкарт. Це дозволяє мати доступ до інформації, якщо відбувається переміщення

Електронний медичний паспорт: людину знову „нумерують”, щоб „контролювати”?

пацієнта між медичними закладами чи екстрені ситуації. Частина інформації буде відкритою у випадку втрати людиною свідомості (наприклад, група крові, яка не є медичною таємницею). Тоді медицина буде ефективніше працювати, кожен хворий зможе мати якісну інформацію про себе протягом життя.

Друге. Більшою стане відповідальність лікарів, адже в історії хвороби буде інформація про те, хто лікував, яке лікування призначалося, результат. А все інше з приводу „торгів інформацією” – це вже компетенція правоохоронців.

– Ваше ім’я було серед людей, які сприяли художнику Р. Бончуку в реалізації його „Мегаісторії України”, величезної картини, про яку говорили на рівні національному. Відомо, що Роман Бончук задумав проект картини „Ключ”, яка матиме кілометр довжини. Роман мріє повезти її з провінції в Париж, на

Єлисейські Поля.

– Кожний вагомий проект задля успіху має мати менеджерський і фінансовий супровід. Я радий, що можу посприяти в цьому Роману Бончуку. „Ключ”, як знаю, ще твориться. Чи змагатиметься „крапка” митця після його художньої „кілометрової” розповіді з відомим „Квадратом Малевича”? Це цікаво...

Марта Войцехівська-Павлишин

ДІТИ ЧАСІВ СТАЛІНСЬКИХ РЕПРЕСІЙ

Михайло Михайлович Литкан працює черговим одним з корпусів університету. На перший погляд – це проста і скромна людина. Та найбільше кидається в очі його працелюбність, я б сказала, прискіпливість до своєї праці. Але, даруйте, не ця тема є домінантою статті.

Якось я побачила двох студенток, які підстрибували від радості і вигукували одна одній навздогін: «Дивись, як у дзеркало глядів, молодець дядько, а хто б сказав, хто б повірив, що так уміє малювати!»

І ось ми розмовляємо. Питаю: «А звідки це у Вас, пане Михайле?» Він ні слова, лише одне й теж: «Та обличчя, не треба про це, а тим більше – писати».

Даруйте за такий сумбурно-хаотичний пасаж, але наш герой – це справжній зразок людської простодушності, скромності і порядності, дивовижної людини, яка є взірцем галичанина – українця післявоєнної доби.

Повернемося до схвильованих голосів наших студенток, власне, йдеться про малюнок дяді Михайла, адже так любовно називають його університетські працівники. Завжди на прохання бажаних він графічно окреслить штрихи вашої зовнішності, а вже через деякий час пізнаватимете себе на аркуші паперу, дарованого автором. «... А все починалося з нестатків, горя, біди і сліз, – розповідає він, витираючи вологі очі. – Мені було лише півроку, а нас з матусею вже випроводили з рідної домівки».

А далі чимраз сужіше, чимраз тривожніше слухати невідому історію людської долі, співмірну з тисячами доль його однолітків. Ця розмова викликає в моїй уяві збірний образ наших батьків, дідів, земляків, які поплатилися власними долями за чужу, ненависну, привнесenu в наше життя ідеологію.

Його ледь тремтливий голос хвилює, інколи набирає високої динамічної тональності, відтак западає тиша, а за нею зітхання і глибокий сум. Від того хочеться розплакаться, розридатися, скинути із себе цю ненависну глибу закам'янілих убивчих думок, що

Цей не солодкий присмак долі

тиснуть на тебе своєю химерою уяви.

Ця чорна гра слів, вона повертатиме і повертатиме до пам'яті вже пере-страждалих і тих, що знатимуть про це горе тільки з чужих розповідей, бо ж навіть заплочивши очі не можна відштовхнути від себе біль людський, що розмальовує уяву передсмертними стогонами, гудками потягів, напівзамерзлимими земляками. А за цим усім – маленький хлопчик з Драгомирчан, якого разом із матір'ю у піврічному віці забрали з рідної домівки, щоб теплом українських сердець розтопити сибірські морози.

Невідомо, подумаєте ви, чи розтопили вони оту ненажерливу до людських смертей мерзлоту, але дух українців запалили. Вона відбулася, піднялася з колін, воскресла, наша Україна!

Знову заглядаю в його добрі і ласкаві очі. Вже не чую тих слів, тільки уявляю...той напівзамерзлий, напівголодний товарняк, розпашілий п'яних синьокашкетників, що б'ючи великим жирним оселедцем по халявах чобіт і вміло випотрошуючи його так, що в руках залишалася тільки одна голова, промовляли: «Много ли

Михайлик з мамою

руському человеку надо, чтоб только водка, селедка и баба». І середусього цього жажіття – серця галичан-патріотів, цвіт працелюбів-інтелігентів, вишколених університетських професорів, учених, священників, тисячі простого люду, що значилися в офіційному потрактуванні як «вороги народу».

Моя уява малює образ Матері-українки, що тремтить від холоду, тримаючи на руках немовля. «Мамо, Матінко Божа, за що це», – запитую у свого сумління. А вона і досі перед очима – своїми грудьми зігрівася пляшечку з водою, щоб тепло материнське вдихнути в маленького хлопчика.

П. Михайло розповідає, а я прошу зупинитися, бо несла вже слухати, я теж мати, у мене теж син росте... і вже ми пла-

чемо разом. Знову кризь сльози бачу обрис холодної землянки, материне очікування вісточки від батька, арештованого за кілька місяців перед їх виселенням із Драгомирчан. І тільки одне-єдине слово «любов», вирване з контексту отої чорноти, сонцесаяно миттєво спалахнуло, бо саме любов з'єднала одвоїлу матір із своїм односельчанином. І став він батьком маленькому Михайлеві і ще трьома новонародженими діточкам.

Навчаючись на новому місці проживання в школі селища Батурино Асинського району Томської області, він замислювався, чому слово «сахол» так часто асоціювалося зі словами «ворог народу» або ж «поселенець». Дивним для нього це було.

Батько перемирив сотні кілометрів війни, вижив і повернувся до рідної домівки, щоб через деякий час дізнатися про свою «ворожість» до народу. П. Михайло й досі задасться отим, а в чому ж виявлялася та «ворожість»? Може, в щоденному спогляданні на смерть товаришів, розтрощених черепів, простріляних грудей і жахливих окликів: «Добий, браток...». Може у власному ризикові? У чому батькова провина?!

Хлопчик ріс, а життя брало своє...Для нього життя – жити – жито, спочатку молоде і зелене, відтак стигло-золоте, а над ним синє небо. Ота небесна блакить і зелена трава рідної землі не давали спокою, особливо після повернення в Драгомирчани, де навчався від 4 до 8 класу. Тут небо і земля набували іншого відтінку, пахли квітнем і дощами, дарували юнацьке змужніння, перші щасливі поцілунки, а ще любов, яка тільки приходила в його кольорові сни. Неспізнана і чиста, як роса батьківського саду, як травичка перед призьбою. «Кольори, кольори...» – скаже п. Михайло, усміхнеться і замовкне.

З особливою теплотою згадує своїх однокурсників, зокрема доктора філологічних наук, професора Степана Хороба: «Ви знаєте, п. Степан чудова людина. Ей, та що там казати, це наша людина, наша!»

Я прошу продовжувати розмову про його юнацькі роки, про те, що давало наснагу витримати непосильну дитячу ношу пережитого. «Знаєте, любов до матері, до знайомих, сусідів, довкілля і, звичайно, до коханої. Бо ж коли любиш, то не треба слів, а для мене – лише помах пензля і дужість думки. А допоки літатимеш на омріяних крилах, не зникне любов, тільки переросте в кохання!»

Таке усвідомлення свого життєвого кредо спонукало Михайла Михайловича вступити в Косівське художнє училище прикладного мистецтва, набути фаху. Відтак працював на Закарпатській меблевій фабриці дитячих іграшок, служив у армії, пізніше віддавав набуті знання і досвід на різних посадах підприємств нашого міста. Він одружений, дочка – викладач нашого університету. А ще в його «запаснику» багато цікавих і оригінальних картин – пейзажів, етюдів, ікон (див. стор. 20).

Мар'яна Гошовська

ДО ДНЯ МАТЕРІ

Українське організоване жіноцтво wraz з усіма культурно-освітніми установами проголосило святкування «Дня Української Матері» — 12 травня (мая).

Яка ціль цього свята, писали ми вже в числах 6. і 7. „Жіночої Долі” в статтях: «Свято Матері» і «Над чим радить і що робить наше жіноцтво».

Справа цього свята викликала в нашій суспільності дійсно небувале заінтересовання. Зі всіх сторін звертаються до редакції «Ж. Д.» наші жіночі організації з проханням подати їм ближчі поучення, як мав виглядати таке свято. З тої причини подаємо понижче деякі інформації з тим, що кожда організація може змінити їх чи доповнити в міру своїх сил і обставин. Отже — найперше роботи вступні:

Виділ філії чи кружка жіночої організації скличе засідання та сходина своїх членів, обговорить програму свята, розпреділить працю, яка полягає на запрошенню до участі й помочи в уладженні свята усіх місцевих культурно-освітних установ, як філії та читальні «Просвіти», кружки «Рідної Школи», кружки «Сільського Гоеподаря», управи Кооператив, драматичні гуртки, співацькі товариства, «Соколи», «Пласти», «Луги» і т. д.. Треба їх попросити о якнайбільшу агітацію за «Днем Матері» та заохоту своїх членів до участі в святі.

Уложити програму свята.

Постаратись о те, щоб саля була гарно прибрана зеленню, квітками, килимами і т. д.

Попросити місцевого священника, щоб заохотив своїх вірних до уділу в святі й виголосив відповідну проповідь на богослужінні в дні 12 травня. Заздалегідь запросити матерей на це свято, не поминаючи найбідніших матерей-зарібниць, як також і тих, що може потратили свої діти.

Обяснить родичам, дітям у своїй місцевості, що в тому дні треба старатися зробити матері якусь приємність, оскільки можна обдарувати хоч би малесеньким по-

З давніх-давен наш народ з особливою повагою ставиться до жінки-матері.

Давайте на хвилину повернемося в минуле та згадаймо, як відзначали цей день майже сто літ тому.

дарочком, звільнити від усякої праці, а хаті й родині надати святочний вигляд. Пояснити треба всім, що це «Свято Матері» повинно бути піднесли, радісним, урочистим, як того заслуговує велика постать Матері.

Нагадати дітям, яких матері живуть в іншому місті чи селі, щоб того дня написали своїм матерям гарного, доброго листа в привітаннях. Діти, яких матері не живуть, упорядкують і уквітчують квітами їх могилки того дня. На знак, що це є «Свято Матері», приготувити Виділ багато білих і голубих квіток (волошки, барвінки і др). Якщо не буде натуральних квітів, тоді наробити гарних квіточок з паперу і припинатиме їх до грудей всім, як молодим так і старим, —

голубу квіточку, коли маги жива, а білу, коли померла. Добровільний даток (якщо хто дасть) послужить на добродійну ціль, як «Захоронка», «Діточий Садок» і т. п.

Програма свята менше біліше могла би бути така:
1) Привітання матерей від організації, яка уладжує свято.

2) Хорова продукція.

3) Відчит прозначіння свята, провели кулолю жінки-матері в родині й суспільстві, в руках якої лежить доля грядучих поколінь і т. д.
4) Деклямації відповідних віршів. (Деякі з них спеціально написані на цей день, подаємо в цьому числі («Ж Д»).

5) Спів, музика.

6) Відчитання літературних уривків, застосованих до «Свята Матері»: малих оповідань, дещо з «Кобзаря» Шевченкового, з «Тараса Бульби» Гоголя, або щось подібного. Гарно було б, якби це відчитання могло бути в супроводі лагідної музики, тихого співу, або сполучене з інсценізацією тоїж картини, то є: коли читається даний твір, на сцені бачимо відповідний живий образ або й цілу сцену з рухами, мімікою і т. д. (але без слів). Для співу найліпше брати наші народні пісні, веснянки, гагілки і т. п.

На закінчення можна уладити гарний живий образ в кольоровому освітленні при відповіднім лагіднім співі.

Крім цих інформацій, розішлемо філіям «С. У.», жіночим організаціям, що жадають цього, взірці коротких рефератів, викази відповідних уривків з творів наших письменників, віршів для деклямації, і т. д.

(За матеріалами газети «Жіноча доля»)

ЛІРИЧНЕ

Осанна матері земній

Я знаю вже, мамо, життя— це, як танець на склі.
Спізнала я, ненько, і рани на серці, і плями,
Й що вірність людська буде завжди в високій ціні,
Тому я скажу: тільки Небо святіше від мами.

Як жаль, святість ця має колір холодних сивин.
І рівники літ поробили до серця дорогу.
Вклоняюсь, матусе, від всіх найземніших низин,
За те, що Ви поруч, я дякую долі і Богу.

А в мами в очах незбагненна жура журавлиць,
Як осінь листок обцілює кожн на згадку...
Спиніться, роки, п'ю я воду із отчих криниць,
І вчуся щодень починати життя іспочатку.

Бувало, у вирі людей так безлюдно мені.
Хотіла напитися світла троянд. З колочками
Я звідала підступ, я знала облуду і гнів,
Тому я скажу: тільки Небо святіше від мами.

Без правил, без формул і без нагород у віках
Любов материнська — загадка. Не тільки поетам.
Нехай обминає, матусе, Вас доля лиха...
А Ви крапельину роси на жоржину кладете.

Марта Войцехівська-Павлишин

Білили стіни, стеля і халати,
Холодним снігом простір побілів.
Більмо на серці. Барвників ніяких.
Думок ніяких. І ніяких снів.

А як було рожево — барвінково
На семицвітці колисались вдвох!
Весь Всесвіт — він, вся віра — його слово,
І вся вона — до атома — його.

До часу... Мстити не лишилось сили.
Немов причинну, привели сюди,
Домовились, згодились, заплатили —
І біла тиша. Беззвук самоти.

Крик! Крик! Потужний вибух надкосмічний!
Крик породіллі вчувся з-за стіни.
І ніжний плач маляти — як предвічна
І неповторна арія весни.

Прокинулась із забуття німого,
Тікала, плакала, раділа, як дитя:
Я буду матір'ю! Спасибі Тобі, Боже,
Що уберіг від смертного гріха.

Ярина Баландина

Я за Вами тужу донестями,
Щохвилини, щомиті тужу.
Через відстані, матінко, мамо,
Вам любов свого серця несучу.

Ви далеко, далеко від мене,
Лише спомин зоріє і все.
Найдорожча матусенько, нене,
Хай Вам доленька щастя несе!

Довгі роздуми біль спонукають,
Біль крізь сльози в надранні роси.
Тільки спомин, він часу не знає,
Відганяє небачені сні.

Ви в уяві і нині зі мною.
Ні, не сива, а юна така.
Пахне Ваше волосся весною,
Посміхаються сонцем уста.

Дивом диву дивуюся знову,
Пам'ять юності досі жива.
Поклоняюся Вашому слову,
Найсолодша матусю моя.

В нім тремтливості тривоги,
настановою,
Материнські розради життя.
І молитви, і сльози, і мова,
І одвічна любов, без кінця.

Любомир Кліщ

ІНТЕРВ'Ю

Материнство робить жінку красивою, хоча щастя ростити дітей, як той строкатий вінок, у якому поєднані краса і тривога, радість і клопіт, але цей труд жінки винагороджений самим Небом. День матері – нагода, щоб із вдячним серцем уклонитися рідним порогам. День матері – свято, осяяне сонячною посмішкою жінки, яка крізь вічність несе на своїх руках немовля. Мама – слово-молитва, з якого починається і яким благословляється життя.

У Любові Іванівни Пени з обласного центру шестеро дітей – чотири доньки та два синочки. Уляна й Наталка вже студентки, Софійка – третьокласниця; у вересні Йосип стане школяриком-першачком, а ще двоє чотирирічних близнят – Любочка та Емануель – ростуть.

Вона, мама, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Як у такому молодому віці їй вдалося досягти всіх цих регалій, поєднавши науку з вихованням стількох дітей? Для нас це загадка, а в співрозмовниці щира і безпосередня посмішка:

- У мене найкраща на світі матуся, вона, хоч живе у Загвзді, звідки і я родом, повсякчас допомагала і допомагає нам з чоловіком. І чоловік у мене – прекрасна людина, розуміюча, надійна, чудовий батько дітям. І цим усе сказано.

Старші і менші дітки в подружжя не обділені талантами. Уляна вчиться на філологічному факультеті університету, а паралельно, позаяк закінчила художню школу, ще й в Інституті мистецтв встигає. Друга дочка закінчила, окрім загальноосвітньої школи, музичну, і хоча не продовжила розвивати свої обдарування в цьому напрямку,

„музика залишила в її серці незгладимий слід”, вважають батьки. Трьокласниця Софійка співає в церковному хорі, шестирічний Йосип, незважаючи на юний вік, уже також музикує. На кожне свято обов'язково вдягає вишиванку. А візерунки на його сорочках щораз інакші: „Це мені моя мама вишила”, – розказує всім. Вишваних сорочок у хлоп'яти цілий стос: і найменша, і та, що «якраз». На фотографії, де йому півроку, він уже при червоно-чорних китицях...

- Вишивання, можна сказати, мов захоплення. І донечкам що любов прищеплюю. За комп'ютер не завжди хочеться сідати, а за вишивання – залюбки і ранком, і вночі. Дітки посопують, а я мережу.

Колеги Любові Іванівни, зачувши, що ми писатимемо про неї на сторінках газети, казали, що це особлива жінка-мати і висококласний педагог. Вони повсякчас дивуються, як вона все встигає? А це: ніхто не пригадує, щоб вона була на роботі заклопотана, знервована. Навпаки, завжди, у формі”.

- Я сама для себе давно вирішила, що робота і родина – різні полюси. Вони не повинні заважати одне одному. Я не хочу до себе ніяких скидок лише тому, що в мене шестеро дітей. Стараюся працювати з повною віддачею. Інакше, залишила б роботу.

Багатодітна родина живе у звичайній трикімнатній квартирі, без пільг та доплат.

- Тісно. Ми, правду кажучи, зверталися до президента, але не з тим, щоб нам подарувала держава помешкання більше чи побудувала будинок, а щоб дала нам змогу взяти пільговий кредит, щоб самим збудувати дім своєї мрії. На жаль... Але я не хочу, щоб у моїх словах хтось уловив якісь нарікання, сльози: народжуючи своїх дітей, ми розраховували тільки на свої сили та допомогу рідних. Усе, що маємо, то зі своїх мозолів.

Як відзначають у родині День матері?

- Я не залишаюся непоміченою: обов'язково будуть квіти і лагідні дитячі обійми, що так багато важать для матері. А я також не забуду подякувати своїй неньці.

Марта Войцехівська-Павлишин

Зустріч із завжди молодим та незмінно талановитим Юрієм Андруховичем

Кожна людина вважає, що її особиста історія унікальна та неповторна. Амбіційна людина завжди прагне це довести. Значна людина дійсно має таку історію.

Він справді творить унікальну та неповторну літературу. Це доводять читачі з усіх куточків України і не лише. Він першим в українській літературі представив зразок популярної зараз карнавальної прози, якій притаманне жанрове та стильове різноманіття, рівноправність “високого” та “низького” у творі. Його ім'я в перекладі з грецької означає “хлібороб”. Та й у житті його можна порівняти із хліборобом.

Звісно, мова йде про метрасучасної української літератури Юрія Андруховича. Саме з ним нещодавно відбулася зустріч у Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника з ініціативи Інституту філології. Спершу слово взяли директор Інституту філології, професор С. Хороб, літературний критик, доцент Є. Баран та сучасний письменник, доцент С. Прошок.

Двогодинне спілкування з Юрієм Андруховичем збігло непомітно. Спершу письменник прочитав декілька віршів, а потім поділився з аудиторією подальшими творчими планами. Розповів Андрухович і про нову книжку, яку нині дописує (залишилося написати про 25 міст світу, в яких він побував). Текст вийде у вигляді словника про 111 міст у житті письменника. Як він сам розповідав, ідея написання книги народилася ще 5 років тому. Знайшов автор навіть міста на літери “и” та “т” – Істад у Швеції та Іглава у Чехії. Як виявилось, серед міст є свої улюбленці: Київ, Берлін. Розповіді про Львів, Київ, Нью-Йорк стануть основою книги. Цікаво автор висловився про Львів: “Львівське місто, яке вміє захоплювати і задаровувати, однак про яке все ж хочеться вигадувати історії.”

Зустріч велася у формі діалогу. Студенти проявляли себе по-різному. Запитували, чи у свої 50 письменник почувається старим чи підстаркуватим. Андрухович з притаманним йому оптимізмом відкинув перший варіант, а другий пов'язав із напоем “Старка”. Тому другий варіант також не підійшов. А потім несподівано щиро зізнався, що проходив спеціальний тест, який показав, що йому насправді 27.

Дізналися студенти і про те, що Юрій Андрухович протягом одного семестру читав у нашому університеті курс теорії літератури. Справило неймовірне враження те, що він був першим, хто захистив докторську дисертацію про модернізм Богдана – Ігоря Антонича, як тільки в університеті відкрили спеціалізовану вчену раду із захисту дисертацій.

Наприкінці викладачі та студенти висловили подяку письменникові за чудове спілкування, приємну атмосферу і побажали успіхів і натхнення в подальшій праці. Але якщо показник – 27, сміливо можна вірити, що все найкраще попереду.

Наталія Орнат,
студентка II курсу
Інституту філології

Nota Bene

22 квітня 2010 року на економічному факультеті ПНУ ім. В. Стефаніка вперше вийшов літературний збірник під назвою «Nota Bene». Найперше, про що хотілось би розповісти – це про назву. В перекладі з латини nota bene (NB) – це «занотуй добре», «зверни увагу». Знак NB ставлять на полях тексту для виділення його найбільш важливих частин, на які читачу слід звернути особливу увагу. Метою створення літературного збірника було бажання відродити студентську газету (наступний випуск буде не просто літературним збірником, а повноцінною студентською газетою) та надати можливість студентам проявити себе та свої таланти. Насправді, редакція «NB» і не сподівалась, що так багато студентів забажають опублікувати свої вірші та оповідання. Хоч, на перший погляд, сім'я людей – не така вже й велика кількість, але для першого випуску – значний показник. Тематика віршів в основному була ліричного характеру («Я стану твоїм ангелом» Івасюк В., «До Валерія» Федорин І., «Весняний ранок» Генік М., «Вже немає» Василіук В. та ін.), але зустрічались поезії, присвячені Україні («О Батьківщина!» Іваночко Н.), та вірші на святкову тему («Різдво моєї душі» Бабій М.). Особливою родзинкою стали оповідання, які теж увійшли до збірника («Весна», «Сонце», «Особистий» Ягольник І.). Також частину газети зайняли анекдоти, які відібрала редакція «NB». Великою заслугою збірника ми вважаємо те, що «Nota Bene» і справді відкрила нові таланти серед студентів факультету і надала їм змогу реалізувати себе. А це, у свою чергу, служить плюсом для редакції, тому що всіх студентів, які подавали свої вірші до публікації, ми залучатимемо до подальшої роботи над газетою. Та і наступний випуск міститиме не тільки вірші та оповідання, а й цікаві статті, різноманітні рубрики,

інтерв'ю з відомими людьми не лише університету, а й усього міста, тести, анекдоти, кросворди, цікаві конкурси для студентів та багато іншого.

Над розробкою першого випуску збірника працювали такі студенти, як Шпак А. (сенатор економічного факультету; рецензент газети «Nota Bene»), Кацедан А. (заступник сенатора економічного факультету; відповідальний за коректуру та комп'ютерну верстку в редакції), Волос І. (особлива подяка від редакції за подану ідею щодо назви), Романюк Н. (керівник культури та дозвілля в студентській раді факультету; головний редактор «NB»), Климончук Х. (надання рекомендацій і порад стосовно першого випуску). Але, звісно, що

основа – це талановиті студенти нашого факультету, які є авторами віршів та оповідань, опублікованих у збірнику (Бабій М., Василіук В., Генік М., Іваночко Н., Івасюк В., Федорин І., Ягольник І.). Саме їхні поезії та оповідання є тією найважливішою складовою «Nota Bene», без якої її не існувало б узагалі. До збірника

увійшли і поезії від редакції (Романюк Н., Кацедан А.). Також на основі опублікованих віршів проводиться конкурс, визначений у трьох призових місцях. Нагородження переможців відбудеться на звіті економічного факультету.

Нагадуємо, що всі студенти, які пишуть вірші, статті, оповідання, малюють, чи просто хочуть долучитись до роботи в редакції «Nota Bene», можуть написати нам на електронну скриньку: studrada_ek@ukr.net (за цією електронною адресою ви можете придбати перший випуск «NB»).

Редакція газети «NB» та Н. Романюк, головний редактор

**Світлій пам'яті
Галини Хоткевич**

6 квітня минуло 40 днів, відколи в м. Гренобль (Франція) на вісімдесят першому році життя померла визначний педагог, культурно-громадська діячка Галина Хоткевич – донька Гната Хоткевича (1877–1938). Народилася Галина Хоткевич 2 червня 1929 року у Високому під Харковом. Її дитинство було загмарене арештом батька, якого за абсурдним звинуваченням у шпигунстві 8 жовтня 1938 року розстріляли в підвалах тюрми НКВС у Харкові.

Відтоді для малої Галини, як і для її родини, почалися тяжкі випробування: тавро «ворогів народу», цькування, голод, побутова невлаштованість. Волею долі Галина опинилась у Франції, де їй довелося вживатись у місцевий побут і вивчати французьку мову. Але вона ніколи не забувала про Україну, створювала українські осередки, підтримувала зв'язки з рідним краєм.

У серпні 1993 року Галина Хоткевич була учасницею Першого світового конгресу гуцулів. Згодом вона ще декілька разів відвідувала Гуцульщину, гостювала в Арсеничів у Івано-Франківську, була в Криворівні і Красноліллі, де жив і творив її славний батько. 1997 року виступала в Харкові, Києві, Львові, Рівному на урочистостях з нагоди 120-річчя від дня народження Г. Хоткевича.

Завдяки її ініціативі й наполегливості за підтримки харківської української громадськості в селищі Високому була відкрита кімната-музей Г. Хоткевича (нині – філія Харківського літературного музею), проводиться Міжнародний конкурс виконавців на українських народних інструментах ім. Г. Хоткевича. Коштом доньки видана низка творів зі спадщини батька.

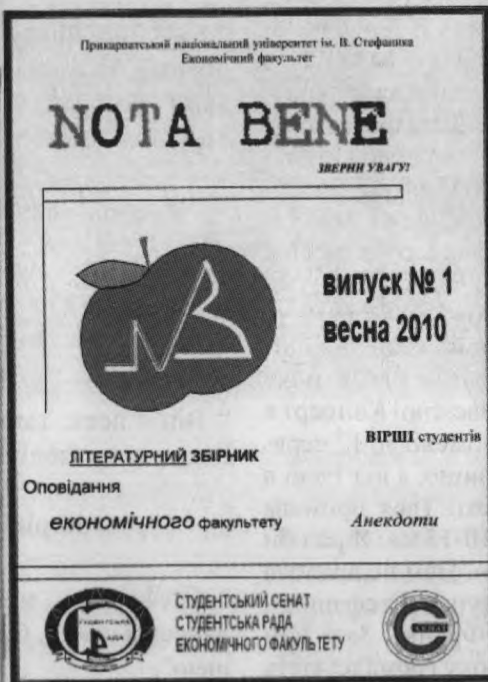
Під час зустрічі з Галиною Хоткевич у Івано-Франківську на її прохання я передав експонати про Гуцульський театр Г. Хоткевича для експонування в Харківському музеї.

Раділа Галина Гнатівна, коли довідалася про те, що Красноліський театр 1999 року вдруге підтвердив звання народного та успішно виступив з виставою «Гуцульський рік Г. Хоткевича» у Києві 26 березня 2000 року на Міжнародному театральному фестивалі «Мистецьке беззілля».

Хай ця скромна розвідка про Галину Хоткевич, шире українську патріотку, яка і поза межами України гідно намагалася утверджувати й примножувати національні святині своїх батьків та зі ширістю душі прагнула робити Україну українською, буде замість нев'янучого вінка шани на її символічну могилу.

Наслідуючи свого батька Гната Хоткевича, який зробив дуже багато у справі культурно-духовного єднання Галичини з Наддніпрянською Україною, вона заповіла розвіяти її прах у рідному Харкові, а другу половину – на могилі її матері у Івано-Франківську. Цей вчинок – заклик до духовної єдності українців.

Петро Арсенич

До дня народження В. Стефаніка

14 травня святкуватимемо 139 річницю від дня народження нашого славного письменника-новеліста, чиє ім'я носить наш рідний Прикарпатський університет.

Що ж з'єднувало відомого письменника з нашим містом? Відповідь на це запитання ми спробуємо знайти в довголітніх архівних документах.

Перебування Василя Стефаніка в місті Станіславі (нині Івано-Франківськ) та його зв'язки з громадсько-політичними і культурними діячами міста в кінці XIX і першій чверті XX століття досі недостатньо вивчено дослідниками. У цьому повідомленні на основі аналізу архівних джерел та літератури торкнемося маловідомих фактів про відвідини письменником нашого міста.

Як свідчить Д. Лукіянович, В. Стефанік і Л. Мартович, які були делегатами від коломиїських гімназистів, вперше приїхали до Станіслава на з'їзд гімназистів, влаштований з нагоди століття французької буржуазно-демократичної революції 1789 року.

Про приїзд Стефаніка до Станіслава 1980 року та його зв'язки з станіславськими гімназистами свідчать виявлені матеріали Івано-Франківського облдержархіву про діяльність політичного учнівського гуртка «Поступ», що існував 1889-1890 роки в Станіславській гімназії.

За свідченням учнів Станіславської гімназії С. Гармана

та С. Вісневського, 1 червня 1890 року вони були свідками зустрічі В. Стефаніка і його товариша з членами Станіславського гуртка «Поступ» Д. Лукіяновичем, Є. Косевичем, М. Яцковим та іншими на вокзалі в нашому місті.

В. Стефанік підтримував тісні зв'язки з адвокатами, з громадсько-політичними діячами радикального напрямку Л. Бачинським, С. Даниловичем і часто їх відвідував у м. Станіславі на теперішній вулиці Чорновола. Не раз побував письменник і на нинішній вулиці Шевченка у лікаря-окуліста, громадського діяча Я. Грушкевича, з яким Стефанік разом їхав 1903 року в Полтаву на відкриття пам'ятника І. Котляревському.

Стефанік як посол до австрійського парламенту неодноразово бував у нашому місті в службових справах в роки першої світової війни. Відвідував час-

то письменник Станіслав 1919 та 1920 року. Л. Бачинський у листі до Стефаніка від 6/VI-1926 року пише: «Дорогий Василю! Концерт в честь Франка відложено до 12 червня. Приїдь в п'ятницю, а від'їдеш в неділю по концерті. Твоя промова має бути коротка 10-15 хв. Я рад би з тобою говорити». Нам не вдалося зясувати, чи виступав Стефанік з промовою про І. Франка. Зате нам відомо, що 1931 року громадськість міста, зокрема, молодь відзначила 60-річний ювілей письменника. Від різних організацій Стефанікові були надіслані вітальні адреси, організовані святкові концерти. Так, «научний кружок» української дівочої гімназії «Рідної школи» в Станіславі влаштував святковий вечір, а вчителі та учні надіслали «співцеві горя українського села щирий привіт і сердечні побажання прожити ще бодай 60 літ на славу українського письменства». Запрошували В. Стефаніка в Станіслав на ювілейний концерт 2 грудня 1931 року і Товариство «Молода громада».

**І. Козович,
П. Арсенич**

У ВІНОК СЛАВИ

“...Василь Стефанік, може, найбільший артист, який pojavився у нас від часу Шевченка”

“Його новелли – як найкращі народні пісні...”

“Стефанік – це митець із вродженим талантом. Він досконало володіє формою, має гідний подиву смак у використанні художніх засобів”.

“... всі його новели насиченні глибоким, зворушливим ліризмом, який розбуджує найпотаємніші струни людського серця”.

“... З поміж галицьких новелістів одне з перших місць займає Василь Стефанік”.

Іван Франко

“Він є поет. Такий, який приходить раз на століття”.

Юрій Морачевський

“Стефанік – яскравий вияв селянської стихії, був її серцем і душею”.

Михайло Яцків

“... Гадаю, я не ображу вас, якщо порекомендую прочитати оповідання галицького письменника Стефаніка, – прочитайте, ви побачите, як коротко сильно і страшно пише ця людина”.

Максим Горький

“... Та невеличка книжечка (“Синя книжечка” – ред.) так мене захопила, що я довго носився з нею і не міг заспокоїтись”.

Михайло Коцюбинський

ВЕСНЯНІ СТАРТИ

СПОРТ

З 30 березня до 02 квітня 2009 року в м. Вільнюс (Литва) проходив чемпіонат Європи з вільної боротьби. Надзвичайно успішно в цьому чемпіонаті виступила студентка 2-го курсу факультету фізичного виховання та спорту Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Харів Ірина, яка

учасницею XXIII Олімпійських Ігор у Пекіні, студенткою II курсу факультету фізичного виховання та спорту Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Дарією Згобою завоювала чотири нагороди: одну золоту, дві бронзові і одну срібну медалі. Золото в коронній

Волейбольна команда «Університет», яку представляли Пятківська Ірина, Кропивянська Олена, Євтушок Сандра, Кривчук Аліна, Гутник Ірина, Кричун Ірина, Калитка Христя, Танчук Наталя та граючий тренер, старший викладач спортивно-педагогічних дисциплін Цап Ірина Геннадіївна, лідирує після трьох турів чемпіонату України у вищій аматорській лізі і зараз здобула право виступати у фіналі чотирьох кращих команд ліги в Полтаві. Якщо команда виступить успішно, то має шанс завоювати путівку в суперлігу. Слід відзначити, зробивши екскурс у історію, що наша команда вже пройшла шлях від колективу фізкультури до команди суперліги України. Кілька років команда

завоювала срібну медаль. Треба додати, що наші дівчата вже другий рік поспіль обіймають найвищі сходинки п'єдесталу пошани чемпіонату континенту. Торік чемпіонкою Європи стала її подруга по команді, нині аспірантка факультету фізичного виховання та спорту Мар'яна Квятковська. Браво дівчата!!!

Варто згадати, що тренером цих чарівних дівчат є доцент кафедри спортивно-педагогічних дисциплін, заслужений тренер України, майстер спорту з боротьби Матійчук Ігор Васильович.

Триває VIII – літня Універсіада України. З 21 до 24 квітня в Луганську відбулися змагання з гімнастики. Наша збірна на чолі з чемпіонкою Європи,

дисципліні – вправах на брусах – на рахунку Дарії Згоби, а також дві бронзові медалі у вправах на колоді та багатоборстві. Срібну медаль також у багатоборстві здобув студент III курсу факультету фізичного виховання та спорту Павло Грацонь.

«Університет» успішно виступала в чемпіонаті України серед найсильніших команд. Найуспішнішим став 1996 рік, коли вона стала бронзовим призером Кубка України з волейболу.

Наш кор.

ВЕРНІСАЖ

Окремі творчі доробки п. Михайла Литкана

Засновник видання – Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (ректор – член-кореспондент НАНУ, доктор фізико-математичних наук, професор **Богдан Остафійчук**)
Відповідальні за випуск:
Наталія Криворучко,
Любов Максимів, Жанна Дутчак

Газета зареєстрована обласним управлінням у справах преси та інформації Івано-Франківської облдержадміністрації від 29.08.2005р.

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу інформації
№ 555, серія ІФ

Редактор - кандидат філологічних наук
Любомир Кліш

Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати текст.
Висловлені авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції